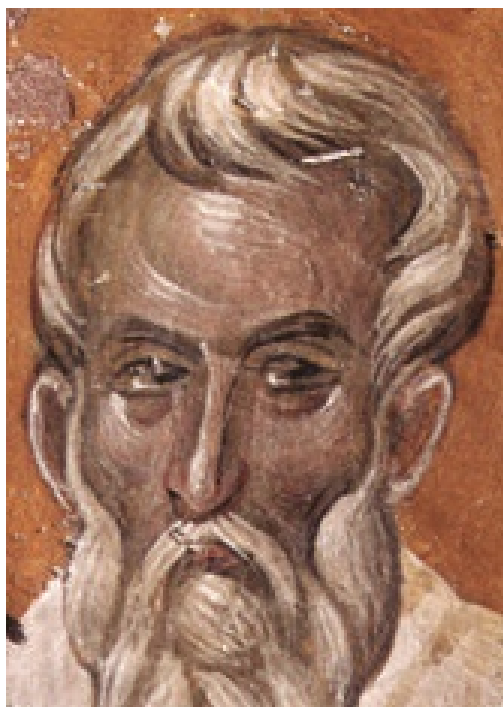

Вяра

19.02 по еретическия, †06 февруари по църковния календар - Св. преподобни Вукол, епископ Смирненски. Св. мъченица Доротея и с нея Христина, Калиста и Теофил. Св. мъченица Фавста

В памет на свети Вукол, епископ Смирненски († ок. 100 г.)

Божият угодник Вукол се отличавал от младини с незлобие и целомъдрие и бил преизпълнен с Дух Свети.

Всехвалният възлюбен ученик, възлегнал на Христовите гърди, Йоан Богослов, виждайки, че това е опитен в духовния живот човек и достоен, го поставил за епископ на Смирненската църква. Това назначаване било твърде благовременно за християните на Смирна и Христовият светител извършил за тях много полезни неща. Просветен от Дух Свети, той сияел като светилник на светило (Мат.5:15). Онези, които стоели в тъмата на заблудите и идолската прелест, той просвещавал чрез небесната светлина и чрез

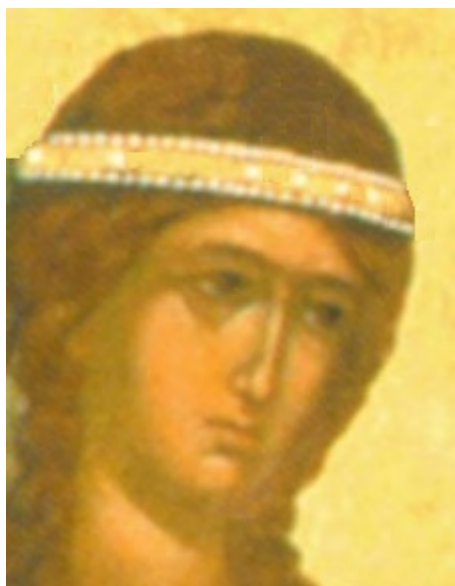
светото Кръщение ги правел синове на светлината (Иоан.12:36) и защитавал всички от безбройните, невидими, но свирепи и неукротими зверове, които само търсят кого да погълнат (1Петр.5:8). Преди да се престави, свети Вукол връчил своето словесно стадо на блажения Поликарп и преминал от временния живот във вечния.

След като тялото на светителя било погребано, Бог благоволил на гроба му да израсне мирта, за която било отличително, че лекувала болни.

Тропарь преподобного Вукола, епископа Смирнского **глас 4**

Правило веры и образ кротости,/ воздержания учителя/ яви
тя стаду твоему,/ яже вещей истина,/ сего ради стяжал еси
смирением высокая,/ нищетою богатая. Отче Вуколе,/ моли
Христа Бога,/ спастися душам нашим.

Страданието на света мъченица Доротея и с нея на Христина, Калиста и Теофил († 288-300 гг.)

В страната Кападокия, в град Кесария, живеела една благочестива девойка, на име Доротея. Цялото си време прекарвала в служба на Бога с кротост и смирение, в чистота, духовен размисъл и целомъдрие. При това била толкова мъдра, че дори учените мъже не можели да се сравняват с нея. Всички, които я познавали, прославяли името на нашия Господ Иисус Христос, Който има за рабиня такава девойка -

погледът изпълнен с благоговение, животът свят, премъдростта - несравнима, девството - непорочно; а в Христовата любов - дотолкова съвършена, че била напълно достойна за небесния чертог. Тъкмо заради Него тя усилила още повече своя подвиг. Като победила и плътта, и дявола, света Доротея сплела за себе си двоен венец - венец на девство и венец на мъченичество; така, радвайки се, заминала при Христа, Своя Жених. Как е страдала за Него, ще се говори в следващия разказ.

Когато славата на света Доротея се разнесла между хората, слухът за нея достигнал и до игемона Саприкий, който преследвал християните. Той незабавно се отправил към град Кесария, заловил светата девойка и заповядал да я изправят пред неговия несправедлив съд.

Света Доротея, изправена пред безчестния съдия, в душата си се молела на Господа и призовавала на помощ своя Бог и Спасител.

Саприкий я попитал:

- Каж ми как се казваш?

Светицата отвърнала:

- Името ми е Доротея.

- Повиках те за това - продължил Саприкий, - съгласно заповедта на нашите славни царе да принесеш и ти жертва на великите богове.

Света Доротея отвърнала:

- Бог, Царят на небесата, ми е заповядал единствено на Него да служа. И в Писанието така се казва: "Господу, Богу твоему, ще се поклониш, и Нему одному ще служиш". А също: "Боговете, които не са направили небето и земята, ще

изчезнат от земята”. Затова трябва да се размисли - на кой цар трябва да изпълняваме заповедта първо - на земния или на небесния? И кого трябва да слушаме - Бога или човека? Какво представляват царете? Нищо повече от смъртни люде; такива са и вашите богове, на чиито идоли се покланяте.

- Ако искаш да бъдеш жива, здрава и неосквернена - възразил Саприкий, - остави християнството и принеси жертва на боговете; ако ли не, съгласно закона ще бъдеш измъчвана жестоко и ще послужиш като пример за страх на другите.

Светицата отвърнала:

- Аз ще бъда пример на страх Божий за всички верни - да се страхуват от Бога и да не се боят от жестоките хора; защото те правят същото, каквото правят злите псета - безсмислено и несъзнателно разкъсват невинни хора, беснеят, гневят се, лаят, нахвърлят се и разкъсват със зъби който им падне.

- Както виждам - рекъл на това Саприкий, - ти неизменно си решила да останеш в това безчестно изповедание и искаш заедно с другите да умреш от твърде мъчителна смърт. Мене слушай, принеси жертва на боговете и ще се спасиш от страшни мъки.

Светицата отвърнала:

- Твоите мъчения са временни, а пък геенските - вечни. Тъй че, за да избегна вечните страдания, аз няма да се уплаша от временните! Помня думите на моя Господ: “Не бойте се от ония, които убиват тялото, а душата не могат да убият; а бойте се повече от Оногова, Който може и душата, и тялото да погуби в геената”.

Тогава Саприкий рекъл:

- Ето затова трябва да се боиш от боговете, да не ги

разгневиш - ако не им принесеш жертва, те ще погубят и душата, и тялото ти.

- Аз вече ти казах, Саприкий - отвърнала света Доротея, - че по никакъв начин не можеш да ме убедиш да принеса жертва на бесовете, които обитават празните идоли.

Чувайки това, Саприкий много се разгневил, обърнал се към слугите, които вече били подготвени да изпълнят присъдата, и казал:

- Заведете я на мястото за мъчения, та тя, като се изплаши от мъките, да се съгласи да стане служителка на нашите богове.

Тогава Божията рабиня Доротея, изправена на мястото за мъчения, мъжествено и смело заявила на своя съдия:

- Защо се бавиш да започнеш изтезанията? Прави каквото си решил и по-скоро ми дай възможност да видя Онзи, заради любовта към Когото не се страхувам нито от страданията, нито от смъртта.

- Но Кой е Този, за Когото ти така жадуваш? - попитал Саприкий.

Света Доротея отвърнала:

- Христос - Божият Син.

- Но къде е този Христос? - запитал хегемонът.

Светицата отвърнала:

- Поради всемогъществото на Своето Божество Той е навсякъде. По човешки ние Го изповядваме, че е на небето и седи отдясно на Своя Отец; с Него, с Бог Отец и с Дух Свети Той е Едно Божество. Тъкмо Той ни призовава в рая на вечната радост; там градините раждат плодове постоянно. Там винаги

цъфтят лилии, рози и други прекрасни цветя; полята, горите и хълмовете в този рай са вечно зелени, а изворите са сладки; душите на светиите в Христа там непрестанно се радват. О, Саприкий, да би повярвал на думите ми, ти би се спасил от гибел и би влязъл в този рай на неизразимото блаженство с Бога.

Тогава Саприкий казал:

- Ти трябва да се откажеш от тази заблуда и да принесеш жертва на боговете, а после да се омъжиш и да се веселиш през живота си, за да не загинеш така, както поради безумието си загинаха и твоите отци.

Света Доротея отвърнала:

- Няма да принеса жертва на бесовете, тъй като съм християнка и няма да се омъжа, защото аз вече съм невеста на Христа. Това е моята вяра; тя ще ме въведе в рая и в чертога на моя Жених.

Тогава подложили светицата на жестоки мъки.

След изтезанията Саприкий заповядал да отведат света Доротея при други две жени, които били родни сестри, с имена Христина и Калиста; те също отначало били християнки, но после се уплашили от мъките, отрекли се от Христа, отчаяли се и започнали да живеят безчестно, прекарвайки времето в разкош и светска суета, тъй като поради отричането си от Христа идолопоклонниците ги направили богати. Саприкий изпратил светата девица при тези жени и наредил да им кажат:

- Както вие, след като оставихте християнските заблуди и магьосничества, принесохте жертви на непобедимите богове и получихте от нас подаръци, така и тази безумна жена отвърнете от християнското безумие и я обърнете към нашите

богове; ако успеете да направите това, ще ви обсипем с още по-големи дарове.

Жените приели светата девица в дома си и започнали така да я увещават:

- Подчини се на съдията и послушай съвета му, за да избегнеш мъките, както направихме ние; та нали най-много от всичко трябва да сме загрижени да не погубим в мъки този кратък и прекрасен живот и да не умрем без време.

Света Доротея отвърнала:

- О, ако бихте послушали моя съвет, да се покаете заради жертвата, която сте приенсли на идолите, и отново да се върнете при Христа, вие бихте се спасили от геенската мъка! Нашият Господ е благ, богат на щедрости и милосърден към онези, които се обръщат към Него от все сърце.

Тогава Христина и Калиста казали:

- След като вече сме загинали, отпадайки от Христа, то как можем отново да се обърнем към Него?

На това светицата им отговорила:

- Много по-големият грях е отчайването от Божието милосърдие, отколкото поклонението на идолите; затова не се отчайвайте, не се съмнявайте в нашия милосърден и опитен Лекар, че може да излекува всички ваши язви: няма рана, която не би пожелал да излекува. Затова Той се и нарича Спасител, защото спасява всички; затова Той е и Изкупител, защото всички е изкупил; затова именно се и нарича Освободител, защото дарява свобода на всички. Стига само от все сърце да се обърнете към Него с покаяние, несъмнено и вие ще се сподобите с опрощение.

Тогава двете сестри, Христина и Калиста, паднали в нозете

на светицата, заплакали и започнали да я умоляват да изпроси от милосърдния Бог да приеме тяхното покаяние и да им даде прошка.

Светата девица веднага със сълзи на очи въззова към Господа:

- Боже, Който си казал: “не искам смъртта на грешника, но да се обърне и да бъде жив”! Господи Иисусе Христе, Който ни възвести, че “на небесата повече радост ще има за един каещ се грешник, нежели за деветдесет и девет праведници, които нямат нужда от покаяние”, прояви Твоята благодат и над тези Твои овци, които дяволът искаше да похити, да ги откъсне от Тебе и ги върни в Твоята ограда, при Твоето стадо и о, Добри Пастирю, по техния пример да се обърнат всички, които са отпаднали от Тебе!

Минало известно време и Саприкий заповядал да повикат при него света Доротей, а с нея заедно Христина и Калиста; когато пристигнали, той попитал сестрите насаме:

- Успяхте ли да склоните Доротей към нашите богове?

Христина и Калиста с висок глас отвърнали:

- Ние сгрешихме и постъпихме твърде зле, когато се уплашихме от временните мъки и принесохме жертва на идолите. Затова помолихме света Доротей и тя ни вразуми да се покаем и да получим от Христа, нашия Господ, прошка за греховете си.

Саприкий, страшно разярен, раздрал дрехите си; той заповядал да завържат двете сестри заедно, като ги прилепят гърбом една о друга, и да ги хвърлят в насмолен казан, а после да сложат под него дърва, за да ги изгорят.

Тогава светите сестри започнали да се молят така:

- Господи Иисусе Христе! Приеми нашето покаяние и ни дарувай прошка!

Докато така изгаряли девиците, света Доротея, която гледала, възкликнала възраждана:

- Вървете пред мене, сестри мои, и бъдете уверени, че греховете ви ще бъдат простени и вижте как сега отново сте намерили венеца на мъченичеството, който преди бяхте загубили; и ето, сега вашият милосърден Отец ще излезе да ви посрещне, също така развеселен, както от завръщането на блудния син; Той ще ви прегърне като скъпи Свої дъщери, ще ви прослави, ще ви възвеличи като Свої Ангели и ще ви причисли към сонма на светите мъченици.

Така светите жени Христина и Калиста, сестри от една утроба, се представили страдалчески в покаяние, като приели от Христа заедно с прошката и венеца на победата.

След това Саприкий отново заповядал да хванат света Доротея, за да я подложат на мъчения, като я повесят, и да я мъчат както преди.

Но светицата сред страшните мъки била обзета от такава радост, сякаш вече влизала в чертога на своя възлюбен Жених - Христос.

Тогава Саприкий казал:

- Какво означава това - на лицето ти сякаш е изписана радост; ти изтърпяваш мъки, а изглеждаш твърде щастлива.

Света Доротея отвърнала:

- През целия си живот никога не съм се радвала така, както сега, но най-много се радвам за онези, чиито души дяволът чрез тебе беше отнел от Бога, но сега Христос отново възприе. Сега на небето е голяма радост: за техните души се радват

Ангелите, веселят се Архангелите, заедно с тях тържествуват всички свети апостоли, мъченици и пророци. Затова, Саприкий, побързай да извършиш онова, което си замислил, за да мога и аз по-скоро да премина в блаженството на светите девойки и да се зарадвам на небето заедно с онези, с които заедно плаках на земята.

Тогава Саприкий заповядал да горят със запалени свещи светата мъченица. Тя, още повече възрадована, със светнало от веселие лице, викала на съдията си:

- И ти си нищожен като твоите идоли!

След тези думи мъчителят заповядал да свалят света Доротея от дървото и да я бият с ръце.

- Да бъде смазано - казал - лицето, което ми се подиграва!

Биели светицата, а тя не преставала да се радва, докато онези, които я удряли, изнемощели.

Тогава игемонът издал следната смъртна присъда:

- Горделивата девица Доротея, която не пожела да принесе жертва на безсмъртните богове и да остане жива, а предпочете да умре неизвестно за какъв Човек, наричан Христос - заповядваме да бъде посечена с меч.

Като чула това, светата девойка високо възкликнала:

- Благодаря ти, душелюбче Христе, че ме призоваваш в Твоя рай и ме въвеждаш в Твоя пресвят чертог!

И ето че повели светата мъченица на смърт; когато излизала от преторията, един от учените съветници на игемона, на име Теофил, подигравателно рекъл:

- Слушай, невесто Христова, изпрати ми от рая на твоя Жених ябълки и цъфнали рози!

Света Доротея му отвърнала:

- Аз наистина ще направя това.

Пристигнали на мястото за посичане и мъченицата помолила палача да позволи за малко да се помоли на своя Господ. Когато завършила молитвата си, пред нея застанал Ангел Господен в образ на много красиво момченце. Върху една чиста кърпа то носело три прекрасни ябълки и три цъфнали рози.

Тогава светата мъченица му казала:

- Моля те, занеси ги на Теофил и му кажи: “Ето, получаващ онова, което поиска!”

Тя изрекла това, преклонила светата си глава под меча и след като била посечена, душата ѝ заминала при Господа Христа, своя Жених, Когото от младини възлюбила, а сега от Неговата ръка приела в небесния чертог венеца на победата.

А Теофил, като се подигравал с обещанието на светата девойка Доротея, казал на приятелите си:

- Днес, като водеха на смърт Доротея, която казваше, че е Христова невеста и се хвалеше, че ще влезе в Неговия рай, аз казах: “Слушай, невесто Христова - като отидеш в рая на твоя Жених, изпрати ми оттам няколко рози и малко ябълки.” А тя ми отвърна: “Наистина ще ти изпратя.”

Теофил разказал това и другарите му избухнали в смях. Но ето че пред него внезапно застанал Ангелът с трите прекрасни ябълки и трите цъфнали рози и му казал:

- Както ти обеща, светата девойка Доротея ти изпраща това от рая на своя Жених.

Тогава Теофил, като видял ябълките и цъфналите рози, ги

взел и се провикнал високо:

- Христос е истински Бог и в Него няма никаква измама!

Другарите и приятелите му отговорили така:

- Ти, Теофиле, полудял ли си, или се шегуваш?

Той им отвърнал:

- Нито съм луд, нито се шегувам, а **здравият разум** ме принуждава да вярвам в истинския Бог, Иисус Христос.

- Но какво означава - запитали го - тази твоя внезапна промяна?

- Кажете ми, кой месец сме сега? - попитал Теофил приятелите си.

- Февруари - му отвърнали.

- По това зимно време - казал тогава Теофил - цяла Кападокия е покрита от студ и лед и няма нито едно дърво или какво да е растение, което да е украсено с листа. Следователно, вие как мислите - откъде са тези цветя и тези ябълки с клонки и листенца?

Като казал това, той им показал ялбълките и цъфналите рози.

Приятелите на Теофил, като видели плодовете и помирисали тяхното прекрасно благоухание, казали:

- Ние и по обичайното за плодове и цветя време не сме виждали подобно нещо.

На това Теофил отвърнал:

- Когато отвеждаха на смърт светата девойка Доротея, аз я мислех за безумна, защото тя наричаше Христос свой Жених и

говореше само за Неговия рай. Тогава казах подигравателно като на безумна: "Като отидеш в рая на Жениха си, изпрати ми оттам ябълки и рози." А тя ми отвърна: "Наистина ще го направя." Тогава аз се присмях на думите ѝ, но сега, след нейното посичане, внезапно пред мен застана едно малко момченце на не повече от четири години, с неописуема красота; аз мислех, че то още не може да говори, но то, като ме побутна, започна да ми говори като възрастен мъж:

- Светата девица Доротея - ми каза то, - както ти бе обещала, ти изпраща подарък от рая на своя Жених.

То каза това, даде ми в ръцете изпратеното и стана невидимо. Като разказал всичко, Теофил възкликнал:

- Блажени са вярващите в Христа и онези, които страдат заради Неговото свято Име, защото Той е Истинен Бог и всеки, който вярва в Него, наистина е премъдър!

След тези и още няколко подобни негови думи се намерили и такива, които отишли при игемона да му кажат:

- Твоят съветник Теофил, който доскоро ненавиждаше християните и се стараеше да ги погубва с мъчителна смърт, сега на всеослушание хвали и благославя името на някой си Иисус Христос и мнозина от онези, които слушат речите му, започват да вярват в този Човек.

Игемонът тутакси заповядал да доведат при него Теофил и го попитал:

- Какво си говорел на всеослушание?

Теофил отвърнал:

- Хвалех Христа, Когото преди, до днешния ден, хулех.

Игемонът му казал:

- Учудвам ти се, разумен човек си, а започваш да прославяш Името на Онзи, Чиито последователи доскоро преследваше.

- Затова повярвах в Христа, че е истинен Бог - отвърнал Теофил, - защото Той внезапно ме отвърна от заблудата към пътя на истината и благоволи да опозная Него, Истинския Бог.

Тогава игемонът казал:

- Всички, склонни към мъдрост, с годините все повече и повече омъдряват, а ти от мъдър внезапно стана безумен, наричайки Бог Оногова, Когото иудеите разпнаха, както си чувал и от самите християни.

Теофил отвърнал:

- Чувал съм, че Христос е бил разпнат, но съм се заблуждавал, като не Го смятах за Бог и ежедневно Го хулах. Сега обаче се разкайвам за прежните си заблуди и хули и Го изповядвам като Бог Истинен.

- Кога и къде стана християнин - запитал го игемонът, - след като до днес принасяше жертви на боговете?

- В същия час - отвърнал Теофил, - когато повярвах в Христа, аз Го изповядах, тогава и станах християнин. Сега с цяло сърце вярвам в безсмъртния Христос, Божия Син, проповядвам Неговото истинско име, име свято, име непорочно - име, в което няма да се намери нито лицемерие, нито онази заблуда и лъжа, която изпълва идолите.

Тогава игемонът казал:

- Така значи, нашите богове са заблуда?

- Как могат да не са лъжливи идолите - отвърнал Теофил, - които човешката ръка ги е изрязала от дърво, изковала от мед и желязо или изваяла от олово, по които са се загнездили

сови, паяци тъкат мрежите си, а пък отвътре са пълни с мишки? И ако сега аз говоря неистини, то нека да бъде лъжлив човек. Сам прецени дали казвам истината. Но тъй като аз не лъжа, ти самият скоро ще приемеш истината и ще се отвориш от лъжата. Защото след като си съдия, който заради лъжата трябва да осъжда другите, и самият ти си длъжен да се обърнеш от лъжата към истината - към Христа Бога.

Тогава игемонът казал:

- Значи нашите богове не са живи същества?

- У идолите ние намираме подобие на човешкото - отвърнал Теофил, - но те са безчувствени. Бог пък е невидимо същество, живо и Подател на всеки живот. Идолите, ако са направени от добър материал, обикновено ги пазят, да не ги похитят крадци. Небесният Бог пък никой не Го пази, а Той опазва всичко, с грижа за Своего създание.

Тогава хегемонът възкликнал:

- О, нещастни Теофиле! Виждам, че искаш да загинеш от страшна смърт.

- Стремя се да намеря добрия живот - отвърнал блаженият Теофил.

Игемонът рекъл:

- Знай, че ако упорстваш в безумието си, ще те подложи на страшни мъки, след което ще заповядам да те предадат на жестока смърт.

- Сега аз само това искам - да умра за Христа Бога - отвърнал Теофил.

- Спомни си твоя дом, жената, децата, роднините - казал игемонът - и не се предавай глупаво на страшна смърт, защото

това наистина е безумие - да предадеш доброволно себе си на мъчения и смърт, с каквито обикновено наказват разбойниците.

Светият мъченик отвърнал:

- Това не е безумие, а **най-висша премъдрост** - заради неописуемите вечни блага и вечния живот да приемеш преждевременна смърт, без да обръщаш внимание на кратките и временни страдания.

Тогава игемонът казал:

- Значи за себе си избираш мъченията вместо спокойствие и предпочиташ смъртта пред живота?

- Аз и от мъченията се страхувам - отвърнал Теофил, - и пред смъртта се ужасявам, но от онези мъчения, които ще бъдат без край, и се ужасявам от онази смърт, която води със себе си вечна присъда. Мъченията, на които ти можеш да ме подложиш, бързо ще свършат, но присъдата, приготвена за идолопоклонниците, е безконечна.

Тогава игемонът заповядал да повесят свети Теофил гол на едно дърво и да го бият жестоко. Когато започнали да бият светеца, той произнесъл:

- Сега аз съвсем съм християнин - повесен съм на дърво, а то е подобно на Кръста. Затова, благодаря Ти, Христе Боже, задето ми дари да бъда повесен на Твоето Знамение.

- Несчастнико - казал игемонът, - пожали тялото си!

- Несчастнико, пожали душата си! - отвърнал Теофил. - Аз не щадя своя временен живот, но затова пък душата ми навеки ще бъде спасена.

Тогава мъчителят, още повече разгневен, заповядал да

стържат мъченика с железни нокти и да го горят със свещи. А светецът, сякаш не изпитвал страдания, радвал се в мъченията си и само произнасял:

- Христе, Сине Божий, Теб изповядвам, съедини ме с лика на светиите Си!

При това лицето му било радостно.

След като слугите на мъчителя изнемощели от своите усилия, игемонът Саприкий издал следната смъртна присъда над светеца:

- На Теофил - който досега не пожела да принесе жертва на безсмъртните богове и вече се е развратил, и дори се е отвърнал от нашите богове към християнското сбирще - заповядаме да му се отсече главата с меч.

Свети Теофил, като чул това, възкликнал:

- Благодаря Ти, Христе Боже мой!

С радост преклонил светата си глава под меча. Посечен, той се увенчал с венеца на мъченичеството, отишъл при Господа в единадесетия час на живота си, но приел отплата наравно с първите - в царството на нашия Бог Христос, на Когото с Отца и Светия Дух чест и слава навеки. Амин.

Страдание на света мъченица Фавста девица и с нея на Евиласий и Максим († 305-311 гг.)

Когато управлявал нечестивият цар Максимиан, в град Кизик живеела девойка на име Фавста. Дъщеря на богати християни, тя била възпитана в духа на християнското учение, но на тринадесет години осиротяла. След смъртта на

родителите си девойката прекарвала цялото си време в пост, молитва и четене на Свещеното Писание.

Строго пазела девството си и презирайки всички прелести на света - богатството, разкоша и угаждането на плътта, тя вървяла по тесния път на живота, заради което бързо станала известна и всички започнали да я хвалят - защото такъв добродетелен живот не може да се скрие от хората, според думите на Господа: "Не може се укри град, който стои навръх планина." Слухът за Фавста стигнал до цар Максимиан и той веднага изпратил в град Кизик своя първи жрец, на име Евиласий, да издири и залови Христовата невеста. При това царят му заръчал:

- Ако се съгласи да принесе жертва на боговете - да бъде за нейно добро; ако ли не - хвърлете я в морските дълбини.

Евиласий пристигнал в Кизик и намерил светата девойка, млада на възраст, но съвсем зряла по вяра и разум. Той седнал на съдилището и започнал да я принуждава да принесе жертва на лъжливите богове. Но тя му отвърнала:

- Няма да принеса жертва на богове, които са и глухи, и слепи, и не са нищо повече от произведения на човешки ръце. Аз имам Отец и Жених на небето - Иисус Христос - и не мога да Го оставя. Не мога да се откажа от наследството, което имам при моя Господ.

Тогава Евиласий казал:

- Фавста, принеси жертва на боговете, за да не умреш от страшна и мъчителна смърт.

Светицата отвърнала:

- Не ме мисли за неразумна жена - макар моите години да са малко, аз имам мъжествено и зряло сърце.

Евиласий се разярил и заповядал да острижат косите на светицата, за да я поругаят, и като я окачат на някое дърво да я бият без пощада. А Фавста, жестоко измъчвана, вдигнала очи към небето и започнала да се моли на Бога. Докато се молела, блеснала ослепителна мълния, която убила мнозина. Евиласий, твърде изплашен, повикал светицата и казал:

- Девойко, кажи ми коя си ти? Виждам, че вършиш вълшебнически дела.

Светицата отвърнала:

- Слушай, Евиласий, заповядай на някой живописец да изрисува моя образ, а също да нарисува и всичките мъчения, които изтърпявам.

Когато молбата била изпълнена, тя му казала:

- Трябва да знаеш, че както това изображение не страда и не изпитва мъките, които са изобразени на него, така и моето тяло не усеща страданията, които ти ми причиняваш. Душата ми е изцяло укрепена от моя Господ; а пък ти каквото още си решил да правиш с мене - прави го по-бързо.

Тогава Евиласий заповядал да поставят света Фавста в дървена кутия и като я заковат с дървени пирони, да започнат да я режат. Слугите старателно изпълнили заповедта, а светицата в кутията пеела и прославяла Господа. Слугите дълго рязали кутията, но не успели да я прережат - трионът не могъл да нарани мъченицата, която вътре била твърда като диамант. Накрая слугите паднали като мъртви от умора. Тогава отишли при Евиласий и му казали:

- Господарю, жената, която ни предаде за мъчения, рязахме затворена в кутията от първия до шестия час, но нищо не можахме да направим: шест триона изхабихме, а нея дори не докоснахме. Нагряхме кутията, за да я изгорим вътре, но

огънят не само че остана безсилен, но дори и не опуши кутията. А пък тя през цялото време пееше: “Тръгнеш ли през огън, няма да се изгориш, и пламъкът не ще те опърли.”

Евиласий доста се смутил като чул това, повикал светицата при себе си и казал:

- Много се учудвам, че можеш да правиш такива чудеса! Ето, вече съм на осемдесет години, а досега не бях виждал нещо подобно. Заклевам те в твоя Бог, в Когото вярваш, кажи ми цялата истина!

Света Фавста му отвърнала:

- Умолявам те, господарю мой, да изслушаш внимателно това, което ще ти кажа: Божията сила ме опазва сред мъките, както сам виждаш; и ако ме изслушаш съсредоточено, самият ти скоро ще се обърнеш към моята вяра.

Тук Евиласий казал:

- По-скоро говори истината, а аз ще те изслушам.

Тогава светицата му казала:

- Бог е безсмъртен и вечен и всички Негови дела са истински, а Неговият съд е свят и праведен и Той навсякъде опазва Своите раби, които живеят свято и извършват праведно своя доблестен подвиг; опазва всички онези, които с живота си са посрамили дявола, които са отхвърлили и презрели идолите, почитани от вас като богове, онези, които са победили злото на този свят. Всевишният Бог опазва от всяко зло онези, които, презрели земното, са устремени към небесното, живеят благочестиво и спазват непорочно Божиите заповеди. И това е защото тези хора са намерили Него, Единия Бог, и са се убедили, че няма друг Бог, освен Този, Който е слязъл от небесата на земята, вселил се е в утробата на

Пресветата и Пречиста Дева и е благоволил неописуемо да се роди от Нея; сетне, когато станал на възраст, извършил много преславни чудеса и след като научил хората на истината, доброволно се издигнал на Кръста и пострадал за нас, за да ни спаси; погребан, на третия ден Той възкръснал и се възнесъл в слава на небето, за да дойде отново при свършека на времената, да съди живите и мъртвите и да въздаде на всекиго според делата му. Ето защо ние подражаваме на Христа, като предаваме себе си на рани и мъчения заради Небесното Царство - заради това, да не погинем вечно. Ние тук, на земята, умираме, но там ще живеем безкраен живот.

Докато слушал това, Евиласий усетил великата сила на Живия Бог. Сърцето му се умилило и той се обърнал към доброто. Свалил веригите от светата мъченица, връщайки пълната свобода.

Тогава един от робите на Евиласий отишъл при цар Максимиан и му казал:

- Господарю, Евиласий оскърби доверието ти към него и сега иска да стане християнин; затова, докато още не е приел християнството, опитай се да го опазиш от заблудата.

Като чул това, царят много се наскърбил. Веднага повикал своя епарх Максим, който бил известен със страшната си жестокост и безчовечност, накарал го да се закълне пред боговете и го изпратил в Кизик при Евиласий.

Максим пристигнал в Кизик и започнал гневно да разпитва блажения Евиласий:

- Кажи ми, зли човече, как се осмели да изоставиш нашите велики богове и да ги презреш, за да повярваш на безумните християни и да встъпиш в общение с тях?

Евиласий отговорил:

- Заклевам се в главата си, че и ти също, ако изслушаш девойката Фавста, бързо ще откриеш истинския Бог и ще се чувстваш блажен.

Тогава разгневеният епарх Максим заповядал да окачат Евиласий на някое дърво и да го бият жестоко. Дълго изтезавали светия мъченик; а той в страданията си се молел на Христа Бога така:

- Владико, всемогъщи Боже, Който помогна на Твоята рабиня Фавста да изтърпи всичките мъки, Ти, Който показва пред очите ми Твоите чудеса, избави и мен, смирения, от този страшен и жесток епарх, защото аз Те възлюбих, Господи, заради многото велики Твои чудеса.

Тогава епархът заповядал да горят слабините на светия мъченик със запалени свещи; обгарян така, светият страдалец молел блажената Фавста, която също стояла там и виждала страданията му, да се помоли за него на Господа.

Светицата, жалейки го, започнала така да се моли:

- Господи, Боже мой, прояви благодатта Си, послушай ме, Твоята рабиня: приеми Евиласий в оградата на словесното Си стадо и го прибави към числото на Твоите праведни, защото Ти си благословен навеки, амин.

Тогава епархът заповядал да изправят и света Фавста пред неговия несправедлив съд, понеже е убедила Евиласий да стане християнин.

- Неверна жено - казал Максим, - как си дръзнала да откъснеш нашия славен жрец Евиласий от великите богове и да го обърнеш към своя Бог?

Света Фавста отвърнала:

- Аз се уповавам на моя благ и премилостив Бог, Който

призова Евиласий да стане син на светлината, че Той и теб ще призове да Му се поклониш и да Го опознаеш.

- Фавста - възразил епархът, - не мисли, че съм безумен като Евиласий, който те е послушал! - и веднага заповядал да я завържат и да забият в краката железни пирони.

Докато слугите старателно изпълнявали заповедта му, светицата въобще не усещала болка. Епарх Максим видял, че света Фавста дори не обръща внимание на раните си, повикал един отряд войници и наредил някой от тях, ако може, да измисли още по-голямо и жестоко наказание за нея.

Тогава един от войниците, на име Клавдий, казал:

- Господарю мой, ако твоя светлост желае по-скоро да я умъртви, нека да бъде хвърлена да я изядат зверовете.

Епархът веднага заповядал да го направят. Повели светицата гола към мястото, където обикновено предавали християните на зверовете.

Пуснали срещу нея една лъвица, а лъвицата тихо пристъпила и свела глава пред светицата. След това пукали при света Фавста още много други зверове, но всички те падали в нозете и се прекланяли пред нея.

Епархът много се почудил, виждайки всичко това, и наредил да я завържат с въже и с оковани нозе да я влачат по земята. Докато влачели така светицата гола, тя зовяла към Господа:

- Господи Иисусе Христе! Покрий създанието Си, та очите на безсрамните нечестивци да не виждат голото тяло на Твоята невеста.

Мигом един облак слязъл свише и загърнал светицата като с най-прекрасна дреха.

След това един от войниците, на име Евсевий, казал на епарх Максим:

- Ако позволява твоя светлост, дай ми я на мене.

Епархът отвърнал:

- Вземи я, мъчи я както можеш и както искаш!

Воинът взел светата мъченица и я повел към ковачницата. Наредил на ковача да приготви множество дълги железни пирони и заповядал да ги забиват в главата, челото, очите, гърдите, в пицялите и по цялото тяло.

А пък светицата през това време се молела така:

- Господи Иисусе Христе, благодаря Ти, защото Ти, Сърцеведче, си славата и венецът на праведните! Удостои ме, смирената и недостойна Твоя рабиня, да вървя по пътя, който води към безметежното пристанище, при Тебе, и приведи в светата вяра и към Твоята любов епарха Максим, утвърди го в Твоя страх и го причисли към онези, които изповядват Тебе, Истинския Бог, та всички да разберат, че Ти си единственият Бог и че на Тебе подобава Божествената чест и слава във вечните времена. Амин.

Евсевий, като гледал младата девойка, цялата изранена от гвоздеите и кръвта да изтича, че не страда и дори сякаш не усеща болка, заповядал да донесат голям казан, да го напълнят със сяра и смола, да ги стопят и да хвърлят в него света Фавста заедно със свети Евиласий; после да напалят под казана грамаден огън.

Светите мъченици, застанали в казана като в прекрасно и прохладно място, започнали да възпяват и да славословят Бога. Мигом огънят угаснал, а казанът изстинал.

Тогава епарх Максим, виждайки вярата и търпението на

светиите, казал:

- Боже вечни, Ти си, Който помогна на Евиласий да стане съучастник в страданията на Твоята рабиня Фавста за Тебе! Приеми и мен, окаения грешник, в общение заедно с тях двамата и нека аз, макар по-лош и по-малък от тях, да попълня троичното число, по образа на Пресветата Троица. Господи Боже на силите! Прояви благостта Си над мене, Твоя недостоеен раб, и побързай да се смилиш над мене, та чрез мен Ти още повече да се прославиш!

Едва изрекъл това, небесата се отворили и от небето се явил Божият Син заедно с ликовите на светите Ангели и Архангели и съборът на всички светии, които сияели повече от светлината. Като видял това страшно и ужасяващо чудно явление, Максим въззовал с гръмък глас към Бога:

- Господи, приеми и мене, както прие Твоя раб Евиласий, не си спомняй беззаконията и неправдите ми, а прости на Твоя грешен и недостоеен роб, прости и на мене, както някога си простил на разбойника!

Щом изрекъл това, той отишъл при казана, където били светите Фавста и Евиласий, вдигнал очи към небето, осенил се с кръстен знак и казал:

- В името на Отец, Син и Дух Свети - и аз съм с вас!

После свалил дрехите си и като осенил отново цялото си тяло с кръстния знак, влязъл в казана.

Тогава света Фавста, преизпълнена с радост и веселие от това, че Господ я е чул и е довел Максим в светата вяра, възкликнала:

- Слава на Тебе, Христе Боже, задето не искаш никой да погине, а всички да се спасят и да достигнат до познание на

истината! Ето, аз съм посред двамата Твои раби като лоза, която принася гроздове, и като “конец, на три осукан”, неразделима от тях, защото Ти си казал: “дето са двама или трима сбрани в Мое име, там съм Аз посред тях”.

Докато светицата говорела така, от небесата се чул глас: “Дойдете при Мене всички отрудени” от подвизи и “обременени” от страдания в Мое име, “и Аз ще ви успокоя” в Моето небесно Царство.

Светиите чули гласа и се изпълнили с неописуема радост. Благодарни на Господа, с мир предали Нему душите си; това станало през шестия ден от месец февруари.

Заради техните молитви, Господи, прости и нашите прегрешения, удостой ни с милосърдието Си и ни направи участници във вечния живот, защото Ти си благословен, с Отца и Светия Дух, и препрославен навеки. Амин.

В памет на светите мъченици Марта и Мария, и братчето им - свети мъченик Ликарион

Тези мъченици са живели в Асийската страна по времето, когато срещу Христовата Църква било повдигнато гонение от царете и князете на нечестивите идолопоклонници.

Марта и Мария, пребъдвайки в девство, имали едничко старание - да угодят на Господа, и горели от желание да умрат за Него.

Веднъж покрай техния дом минал безбожният воевода. В същото време Марта разтворила вратата на къщата и двете със сестра си извикали, обръщайки се към него:

- Ние сме християнки!

Воеводата, заобиколен от слугите си, чул тези думи, но отминал, без да им обърне внимание.

Тогава сестрите отново извикали след него:

- Ние сме християнки!

Сега войводата им казал:

- Прощавам ви заради вашата младост. Би ми било неприятно да ви убия.

Тогава света Марта възкликнала:

- О, воеводо, мъченическата смърт не е смърт, а живот!

Като чул това, той вече много се разгневил и заповядал да заловят светата девойка.

Тогава от къщата излезла Мария и му рекла:

- Каквото каза сестра ми, това казвам и аз!

Накрая от къщата излезло едно малко момченце, братчето на мъчениците, на име Ликарион, и викнало:

- Каквото казаха Марта и Мария, това казвам и аз, защото и аз съм християнин!

Войводата заповядал да приковат и тримата на кръстове. През цялото време там била тяхната майка и така им говорела:

- Спасявайте се, мои обични дечица, и приеете венец от Христа!

А Мария казала, висейки на кръста:

- Да се спасиш и ти, наша майко, чрез плодовете на твоята утроба, защото ни принесе на Христа.

След това Марта и Мария били прободени на кръстовете, а Ликарион - посечен от един воин с меч.

В памет на свети мъченик Иулиан († 312 г.)

Свети мъченик Иулиан бил родом от град Емеса. В младостта си изучил добре лекарското изкуство, той лекувал не само телата на хората, но и техните души. Защото, докато лекувал болестите им, ги учел да вярват в Христа и мнозина от езичниците обърнал към Бога.

Когато заловили светите мъченици епископ Силуан, дякон Лука и четец Мокий, чиято памет се чества на 29 януари, и от тъмницата ги отвеждали, за да ги изядат зверовете, Иулиан паднал в краката на мъчениците, като ги умолявал да не се боят да умрат за Господа.

Тогава езичниците го заловили и го затворили в една пещера. Там забили един голям пирон в главата му, прободили с гвоздеи ръцете и краката му. Така той предал духа си на Бога.

ЧЕТИ-МИНУТИ

{{_LINK1_}}